

MEEDE 1.1.

Väiketootmise ja teenuste arendamine

1. Meetme rakendamise vajaduse lühikirjeldus

Enamus TASI piirkonna omavalitsustest on olukorras, kus rahvaarv väheneb ja vananeb ning surve tööelisele elanikkonnale kasvab. Kohapealseid kõrge lisandväärtusega ettevõtteid on vähe, millest tulenevalt on ka hästitasustatud töökohtade pakkumine väike. Samas on piirkonnal potentsiaali ettevõtluse arendamisel, eelkõige kohaliku ressursi kasutamisel ning turismis, mille võimalused pole tänaseks piisavalt hästi äriselt rakendatud. Tartumaa ressursiuuringute tulemustega saab tutvuda Tartumaa Arendusseltsi kodulehel www.tas.ee. Väljakutsete leevendamiseks ning tasakaalustatud arengu tagamiseks on vajalik kohaliku ettevõtluse areng lähtuvalt olemasolevast potentsiaalist ning väliskeskkonna võimalustest.

2. Meetme eesmärk

TASI piirkonnas on nutikas ja spetsialiseerunud ettevõtlus.

3. Toetatavad tegevused

- 1) **Kohalikul ressursil baseeruvate toodete ja teenuste arendamine:** kohaliku loodusressursi äriselne rakendamine, sh vastav tootearendus, turundus jms.
- 2) **Kohaliku toidu töötlemine ja arendamine:** aiandus- ja põllumajandussaaduste väärimine, turundus jms.

4. Abikõlblikud kulud

- Väiketootmise ja -töötlemise ning teenuste arendamiseks vajalikud investeeringud ehitistesse, taristusse, sisustusse, seadmetesse, vahenditesse ja inventari (sealhulgas patendi, litsentsi, autoriõiguse ja kaubamärgi omandamine).
- Investeeringuprojektiga otseselt seotud nn toetavate pehmete tegevuste teostamine (koolitused, turundustegevused, uuringud jms). Nn pehmed tegevused on võimalikud ainult ühis- ja teadmussiirde projektide korral.
- Innovaatiliste ühisprojektide teostamine tootearenduseks jms.
- Ehitise ehitamise ja parendamise kulude ning taristuinvesteeringute osaks võivad olla ka kavandatava ehitise projekteerimistööd, omanikujärelevalve ja muinsuskaitse järelevalve tegemise kulud.
- Projektijuhtimise kulud (ainult ühis- ja teadmussiirde projektide korral).

Toetust saavad projektid peavad olema jätkusuutlikud, nn poolikuid projekte, st selliseid projekte, mis pärast elluviimist jäävad ootama järgmise etapi rahastamist, ei toetata.

Investeeringud tuleb teostada TASI piirkonnas.

5. Mitteabikõlblikud kulud

- Ainult nn pehmeid tegevusi sisaldavad projektid (v.a ühisprojekti ja teadmussiirde projekti korral).
- Investeeringuga otseselt mitteseotud pehmed tegevused (üldharivad koolitused jms).
- Kõik muud Leader-meetme poolt välistatud mitteabikõlblikud tegevused ja kulud.

6. Toetuse saajad

- Mikroettevõtted (osaühingud, aktsiaseltsid, täisühingud, usaldusühingud, tulundusühistud, füüsilisest isikust ettevõtjad).
- Kolmanda sektori organisatsioonid (MTÜd, SAd).

7. Kohaliku tegevusgrupi nõuded projektitoetuse taotlejale ja toetuse saajale (sh dokumendid, mida peab projektitoetuse taotleja esitama taotluse esitamisel)

Projektitoetuse taotleja täidab PRIA e-keskkonnas projektikirjelduse vormi ning esitab sama keskkonna kaudu TASile järgmised dokumendid:

- ehitise puhul kavandatava ehitise **maksumuse eelarve** vastavalt Leader-määruse § 19 lõike 9 punkt 5 nõuetele;
- ehitise puhul **väljavõtte ehitusprojekti joonistest koos ehitusprojekti seletuskirjaga** juhul, kui ehitusprojekt on nõutav ehitusseadustikus sätestatud tingimustel ja korras ning kui ei taotleta toetust ehitusprojekti koostamiseks;
- äriühingu puhul kinnitatud **majandusaasta aruanne**, mille äriregistrile esitamise tähtaeg on saabunud juhul, kui taotlejal on kohustus esitada äriregistrile majandusaasta aruanne ja see ei ole kättesaadav äriregistrist;
- kui tegemist on ühisprojektiga, esitab taotleja **ühisprojekti tegevuskava**;
- **projektijuhi elulookirjeldus**, kui taotletakse toetust projektijuhtimise kulude kohta;
- **ärakiri dokumendist**, mis tõendab, et kavandatav ehitis, mida ehitatakse või kuhu inventar või seade paigaldatakse, või mootorsõiduk, kuhu seade paigaldatakse, kuulub taotleja omandisse või on antud taotlejale õiguslikul alusel kasutamiseks vähemalt viieks (ettevõtjal kolmeks) aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest. Uue hoone püstitamise korral peab kavandatava hoone alune maa olema projektitoetuse taotleja omandis või peab sellele maale olema projektitoetuse taotleja kasuks seatud hoonestusõigus.

Projektitoetuse taotleja täidab TASi e-keskkonnas projektikirjelduse vormi ning esitab sama keskkonna kaudu TASile järgmised dokumendid:

- **volitus**, kui projektijuht on volitatud esindaja;
- **hinnapakkumused**;
- **ehitusloa või ehitusteatise ärakiri**, kui vastava loa või teatise saamine on ehitusseadustiku kohaselt nõutav;
- kui investeering tehakse taotlejale mittekuuluval maa-alal, siis **ärakiri dokumendist**, mis tõendab, et taotlejal on õigus tehtavat investeeringut kasutada antud maa-alal vähemalt viis (ettevõtjal kolm) aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest;
- mitte varasema kui taotluse esitamisele vahetult eelnenud kuu esimese kuupäeva seisuga **MTÜ liikmete nimekiri**, v.a usulised ühendused; SA esitab **asutajate ja nõukogu liikmete nimekirja***;
- **eelmise majandusaasta tulude jaotus**, millest nähtub avaliku sektori (riigi, kohaliku omavalitsuse või nende ühenduse, muu avalik-õigusliku juriidilise isiku) toetuse osakaal*;
- **äriplaan**;
- teadmussiirde puhul **planeeritavate teadmussiirde tegevuste programm**.

Teadmussiirde puhul peab taotleja taotluses ära põhjendama TASI tegevuspiirkonnale koolitus- ja teavitustegevusest saadava kasu ning tegevuspiirkonna vajaduse nimetatud koolituse osas, kirjeldama osalejate valiku printsiibid ning esitama planeeritavate teadmussiirde tegevuste programmi.

Muud nõuded projektitoetuse taotlejatele tulenevad TASI töökorrast „Leader-meetme raames antava projektitoetuse taotlemise ja taotluste menetlemise kord“ ja Leader-määrusest.

*Antud dokumentide esitamine on vajalik, et selgitada välja, kas taotleja on hankija riigihangete seaduse (RHSi) mõistes. RHS §5 lg 1 kohaselt peab hanke korda järgima:

1. MTÜ, mille liikmetest rohkem kui pool on KOV, KOVi asutus, muu avalik-õiguslik juriidiline isik ning riik või riigiasutus;
2. SA, mille üheks asutajaks on riik või mille asutajatest rohkem kui pool on KOV, KOVi asutus või muu avalik-õiguslik juriidiline isik või mille nõukogu liikmetest rohkem kui pool on KOV, KOVi asutus, muu avalik-õiguslik juriidiline isik ning riik või riigiasutus;
3. RHS §5 lg 2 kohaselt peab hanke korda järgima juriidiline isik, keda põhiliselt rahastatakse avalikust sektorist.

8. Toetuse maksimaalne suurus ja määr

Maksimaalne toetussumma on 70 000 eurot, minimaalne toetussumma 2 500 eurot.

Toetuse maksimaalne määr on kuni 50% abikõlblikest kuludest, välja arvatud allpool toodud juhtudel:

- teadmussiirde projekti elluviimiseks antakse toetust kuni 90% toetatava tegevuse abikõlblikest kuludest;
- uue põlvkonna elektroonilise side juurdepääsuvõrgu rajamiseks antakse projektitoetust kuni 90% abikõlblikest kuludest;
- mootorsõiduki, maastikusõiduki ja veesõiduki ostmiseks ja liisimiseks projektitoetuse taotlemise korral antakse toetust kuni 30% investeringuobjekti abikõlblikest kuludest.

9. Viide sihtvaldkonnale

Sihtvaldkond 6A: tegevusvaldkondade mitmekesistamise, väikettevõtete loomise ja arendamise ning töökohtade loomise hõlbustamine.

Sihtvaldkond 3A: toormetootjate konkurentsivõime parandamine nende parema integreerimise abil põllumajanduslike toiduainete tarneahelasse kvaliteedikavade kaudu, mis annavad põllumajandustoodetele lisaväärtuse, kohalike turgude edendamise ja lühikeste tarneahelate ning tootjarühmade ja -organisatsioonide ning tootmisharudevaheliste organisatsioonide kaudu.

Sihtvaldkond 1A: innovatsiooni ja koostöö toetamine ning teadmistebaasi arendamine maapiirkondades.

10. Strateegia meetme indikaatorid ja sihttasemed

Mõjuindikaator: Toetatud ettevõtete käibe muutus.

- Eesmärk iga ettevõtte puhul: käibe kasv vähemalt 20% kahe aasta jooksul alates projekti lõppemisest.
- Allikas: toetatud ettevõtete majandusaasta aruanded (2 korda perioodi jooksul).

Tulemusindikaator: Loodud töökohtade arv.

- Eesmärk strateegiaperioodiks kokku: 35 uut töökohta.
- Allikas: projektitaotlused (iga-aastaselt); rahastatud projektide mõju uuring (2 korda perioodi jooksul).

Väljundindikaator: Uute/parendatud kohalikul ressursil baseeruvate toodete ja teenuste arv.

- Eesmärk strateegiaperioodiks kokku: piirkonnas on kokku 50 uut/parendatud toodet/teenust*.
- Allikas: projektitaotlused (iga-aastaselt); rahastatud projektide mõju uuring (2 korda perioodi jooksul).

* Eesmärgiks on, et iga meetme 1.1 projekt peab kaasa tooma kas uue toote/teenuse või olulisel määral parendatud olemasoleva toote/teenuse. Projektid, mis näitajasse ei panusta, rahastamisele ei kuulu.

11. Projektitoetuse taotluste hindamiskriteeriumid

1) Meetmepetsiifilised hindamiskriteeriumid (osakaal kokku 40%), sh:

- 1.1. Projekti panus strateegia meetmepetsiifilise eesmärgi täitmisele (10%)
- 1.2. Projekti mõju meetme indikaatorite täitmisele (30%)

2) Universaalsed hindamiskriteeriumid (osakaal kokku 60%), sh:

- 2.1. Projekti ja eelarve põhjendatus (20%)
- 2.2. Projekti tulemuslikkus ja elujõulisus (10%)
- 2.3. Taotleja suutlikkus projekti teostamisel (10%)
- 2.4. Projekti vastavus TASi läbivale printsiibile - uute ja innovatiivsete toodete arendamine (20%)